

CHARLES DICKENS

Oliver Twist

Çeviren

Erol Erduran

Remzi Kitabevi

OLİVER TWİST / Charles Dickens
Kısa Metin

Orijinal adı: *Oliver Twist*

© Türkçe çeviri: Remzi Kitabevi, 2018

Her hakkı saklıdır.

Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Çeviren: Erol Erduran
Düzelti: Öner Ciravoğlu
Resimleyen: Harry Furniss
Kapak resmi: Oğan Kandemiroğlu

ISBN 978-975-14-1854-8

CEP BOY BİRİNCİ BASIM: Nisan 2018

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul
Sertifika no: 10705
Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090
www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı: Seçil Ofset, 100. Yıl Mah. Matbaacılar Sitesi
4. Cad. No: 77 Bağcılar-İstanbul
Sertifika no: 12068 / Tel (212) 629 0615

Cilt: Çifçi Mücellit, 100. Yıl Mah. Matbaacılar Sitesi
5. Cad. No: 24-25 Bağcılar-İstanbul
Tel (212) 629 4783

İÇİNDEKİLER

Bu kitapta Adı Geçenler	7
1. Oliver Twist'in Dünyaya Gelişi ve İlk Yılları	9
2. Oliver, Pek Makbul Olmayan Bir İşe Girmek Üzere	24
3. Oliver Hayata İlk Adımı Atıyor	33
4. Oliver, Noah'nın Kışkırtmalarına Karşı Harekete Geçiyor.....	44
5. Londra'ya Yürüyüş ve Yeni Arkadaşlarla Tanışma	57
6. Pahalıya Patlayan Deneyim ve Yargıç Fang'ın Adaleti.....	71
7. Oliver Hiç Görmediği Kadar İyi Bir Bakım Görüyor.....	82
8. Oliver'ın Bay Brownlow'un Evindeki Yaşamı	96
9. Ödül Duyurusu ve Oliver'ın Yeni Mesleği.....	109
10. Soygun ve Sonrası	121
11. Oliver Yeni Bir Hayata Başlıyor	136
12. Sahneye Genç Bir Beyefendi Çıkıyor.....	148
13. Monks'un Bumblelarla Buluşması	157
14. Nancy Rose'u Buluyor ve Yeni Gerçekler Ortaya Çıkıyor	166
15. Oliver'ın Eski Bir Arkadaşı Çeteye Katılıyor	179

16. Nancy'le Buluşma Gerçekleşiyor	192
17. Monks ile Bay Brownlow Bir Araya Geliyor	201
18. Çete Köşeye Sıkışıyor	207
19. Sırlar Çözülüyor ve Bir Evlenme Teklifi Yapılıyor	211
20. Fagin'in Son Gecesi ve Öykünün Sonu	218

BU KİTAPTA ADI GEÇENLER

Bayan Mann [Man], *yetimlerin bakıldığı çiftlik evinin yöneticisi*

Bay Bumble (Bambıl), *kilise kâtibi*

Bay Limbkins [Limkin], *kilise kurulu başkanı*

Bay Gamfield [Gemfiyl], *Baca temizleyicisi*

Bay Sowerberry [Savırberi], *cenaze levazımatçısı*

Bayan Sowerberry [Savırberi], *cenaze levazımatçısının karısı*

Charlotte [Şarlot], *Sowerberrylerin hizmetçisi*

Noah Claypole [Noa Kleypol], *bir Hayır Kurumu Okulu öğrencisi*

Dick [Dik], *Oliver'in 'çiftlik evi' arkadaşı*

Fagin [Fegin], *hırsızlar çetesinin başı*

Jack Dawkins [Cak Daukin] ('Eliçabuk'), *Fagin'in çetesindeki çocuklardan biri*

Charley Bates [Çarli Beyt], *Fagin'in çetesindeki çocuklardan biri*

Bay Fang [Feyn], *polis yargıcı*

Bay Brownlow [Braunlou], *yaşlı beyefendi*

Bayan Bedwin [Bedvin], *Bay Brownlow'un kâhya kadını*

Bill Sikes [Biyl Sayks], *bir hırsız*

Bet [Bet], *Fagin'in çetesindeki kızlardan biri*

Nancy [Nensi], *Bill Sikes'in kızlarından biri*

Monks, *esrarengiz bir yabancı*

Bay Grimwig [Grimviyg], *Bay Brownlow'un eski bir arkadaşı*
Toby Crackit [Tobi Krakit], *Sikes'ın hırsızlık çetesinden biri*
Bayan Corney [Korni], *yoksullar evi müdürü*
Bay Giles [Cayl], *Maylielerin evinin kâhyası*
Brittles [Bridıl], *Maylielerin evinin genç uşağı*
Doktor Losberne [Lazbırn], *Maylielerin yakın dostu*
Bayan Maylie [Meyli], *iyi kalpli bir hanımefendi*
Rose [Rouz], *Bayan Maylie'nin yeğeni*
Harry Maylie [Heri Meyli], *Bayan Maylie'nin oğlu*
Agnes [Egnis], *Oliver Twist'in annesi*

OLIVER TWİST'İN DÜNYAYA GELİŞİ VE İLK YILLARI

Eskiden büyük ya da küçük çoğu kentte bulunan kamu binalarından biri de yoksullar eviydi. Burada adını vermeyi doğru bulmadığım bir kentin yoksullar evinde, burada yine belirtmemde okura bir yarar görmediğim tarihte, bu kitaba adını veren çocuk doğdu. Oliver Twist kilise cemaati doktorunun eliyle dünyaya geldiğinde onun bir isim alacak kadar uzun yaşayıp yaşamayacağı bile belli değildi. Eğer öyle olsa bu anılar hiçbir zaman yazılmayacaktı.

Bunu söylemekle, yoksullar evinde doğup büyütülmenin çok şanslı ve kıskanılacak bir durum olduğunu iddia edecek değilim. Ama içinde olduğu koşullarda Oliver Twist için en hayırlısının bu olduğunu söyleyebilirim. Yatırıldığı küçük, sert bir yatağın üzerinde nefes almaya başlayabilmek için çırpınıp duran Oliver da, ilk yaşam mücadelesini, doğum sırasında yanında olan iki kişiden pek fazla bir yardım almadan tek başına yaptı. Bu iki kişiden biri neredeyse hiçbir zaman ayık gezmeyen yaşlı bir bakıcı kadın, diğeri ise Oliver'ın yaşam mücadele-

sinde ona yardımcı olmaya çaba sarf edecek kadar para almayan, işi başından aşkın yerel bir doktordu. Zaten sadece fakirlerin ve evsizlerin yaşadığı yoksullar evi için ölüm sıradan bir olaydı.

Her nasıl olduysa Oliver en nihayet nefes almayı başardı ve sonra da dünyaya gelişini yoksullar evinin tüm sakinlerine yüksek sesle ağlayarak duyurmaya başladı. Solgun yüzlü genç anne, yastığından başını kaldırdı ve fısıldayarak, “Ölmeden önce çocuğumu görmeme izin verin,” dedi.

Yüzünü ocaktaki ateşe çevirmiş ellerini ovuşturarak ısıtmakta olan doktor, annenin konuştuğunu duyunca kalkarak yatağın başucuna yaklaştı ve orada uzanan genç anneye dönüp umulmayacak ölçüde nazik bir sesle:

“Şimdi ölümden söz etmenin sırası değil,” dedi.

Bakıcı kadın da, “Tanrı korusun güzel kızım,” dedikten sonra, her fırsat bulduğunda, bir köşeye çekilip kafasına diktiği yeşil bir şişeyi cebine sokuverdi.

Ne var ki bu sözler genç anneyi teselli etmedi ve ellerini çocuğa doğru uzattı.

Doktor, çocuğu yatırıldığı yataktan alıp genç kadına doğru uzattı.

Anne, beyazlaşmış, buz gibi dudaklarıyla bebeğini alnından sevgiyle öptü; gözleri çılgın bir bakışla odada dolaştıktan sonra başı yastığa geri düştü – ve son nefesini verdi.

Bakıcı kadın, çocuğu annesinin kucağından almak için eğilirken, “Zavallı yavrucak,” dedi.

Doktor paltosunu ve eldivenlerini giydi, “Bebek çok zayıf. Muhtemelen birtakım sorunları olacak,” dedi. “Eğer ağlarsa beni çağırmana gerek yok, onu susturmak için biraz süt ver.” Sonra yataktaki ölmüş genç kadına baktı. “Anne, güzel bir kızmış. Nereden gelmiş biliyor musun?”

Yaşlı kadın, “Onu dün gece buraya getirdiler,” diye yanıtladı. “Sokakta yere serilmiş halde bulmuşlar. Parça parça olmuş ayaklarına bakılırsa epeyce yol yürümüş olmalı. Nereden geldiğini, nereye gittiğini ya da adının ne olduğunu kimse bilmiyor.”

Doktor kızın sol elini kaldırdı. “Hep aynı hikâye. Parmağında yüzük yok, evlenmemiş anlaşılan,” dedi ve başını üzüntüyle iki yana salladı. “Haydi! İyi geceler!”

Doktor akşam yemeğine gitmek üzere oradan ayrıldı. Bakıcı kadın da yeşil şişeyi bir kez daha kafa dikip ateşin önündeki tabureye oturdu ve bebeği giydirmeye başladı.

Giysilerin ne kadar etkili olduğuna güzel bir örnekti Oliver Twist. İçine sarılacağı bir battaniyeden başka bir şeyi olmayan bu bebek, bir kralın da bir dilencinin de çocuğu olabilirdi. Ama kadın ona aynı amaçla kullanılmaktan eskiyip sapsarı olmuş bir ta-

kım pamuk giysiler giydirince, aslında bu çocuğun ne olduğu hemen ortaya çıktı – yoksullar evinin açlık, sefalet ve umursamazlıkla geçecek hayatına hazır bir öksüz çocuk.

Oliver avazı çıktığı kadar bağıırıyordu. Şayet kilise yöneticilerinin müşfik merhametine emanet edilmiş bir öksüz çocuk olduğunu bilseydi, olasılıkla çok daha yüksek sesle ağlardı.

Sonraki sekiz, on ay boyunca Oliver ihmaller içinde büyüdü. Çocuğun aç ve perişan hali yoksullar evi yöneticileri tarafından kilise yetkililerine bildirildi. Yoksullar evinde Oliver'ın bakımını üstlenecek hiç kimse olmadığından kilise yönetimindeki yetkililer onun 'çiftlik evi'ne, yani yoksullar evinin üç mil kadar uzağındaki şubesine göndermeye karar verdiler.

Çiftlik evinde Oliver ve otuz kadar çocuk, aşırı beslenme ve aşırı giyinme sıkıntısı yaşamadan gün boyu yerlerde yuvarlanıp duruyorlardı. Çocuk başına haftalık yedi buçuk peni alan yaşlı bir kadın, Bayan Mann onlara bakıyordu. Bayan Mann çok deneyimli bir kadındı. Çocuklar için neyin iyi olduğunu, dolu bir midenin sağlığa çok zararlı olduğunu biliyordu. Elbette kendisi için de neyin iyi olduğunu biliyor, çocukların beslenmesi için verilen paranın çoğunu kendi cebine atıyordu.

Yetimlerden sorumlu olan kurul bazen çocukların sağlığını kontrole geliyor, ama daima bir gün önceden kilise ktiplerinden birini oraya gndereyerek ziyaretlerini haber veriyorlardı. Bu nedenle kurul ne zaman gelirse gelsin çocuklar hep derli toplu ve temiz oluyorlardı.

Oliver, işte böyle büyümüştü. Bunun sonucu olarak da dokuz yaşına geldiğinde solgun benizli, zayıf bir çocuktu ve yaşına göre kısa boyluydu. Ancak, Bayan Mann'dan sık sık yediği dayaklara rağmen morali yerindeydi ve yaşadığı yerin kıt besin programı sayesinde moral gücü bedeninde iyice genişleyebilecek yer bulmuştu. Dokuz yaşına ulaşabilmesinin olasılıkla nedeni de bu gcl moraliydi.

Oliver'ın dokuzuncu yaş gününde, kilise kâtibi Bay Bumble, Bayan Mann'ı görmek üzere çiftlik evine geldi. Bu sırada Oliver ve iki arkadaşından oluşan seçkin grup a olduklarını ileri sürdükleri için güzel bir sopa yemiş ve kmrlğe kapatılmışlardı. Evin cömert kadını Bayan Mann bahçe kapısını amaya çalışan kilise kâtibi Bay Bumble'ı görünce şaşkına döndü. Başını pencereden çıkarıp:

“Aman Allahım! Siz mi geldiniz Bay Bumble?” diye seslendi. (Yardımcısına dönüp, “Susan, Oliver'ı ve o iki veledi yukarı çıkar ve hemen yıka!”) Ne kadar sevindim bilemezsiniz Bay Bumble! İnanın sizi görmek beni çok mutlu etti.”

Bay Bumble ise bu içten selamlamaya, benzer şekilde bir karşılık vermek yerine, küçük bahçe kapısını tüm gücüyle sarstı ve bir türlü açılmayan kapıya bir tekme salladı.

“Şu işe bakın,” dedi Bayan Mann dışarı koşarak, – bu arada üç çocuk kömürlükten çıkarılmıştı – “şu işe bakın! Sevgili çocuklarımızı korumak için bahçe kapısını arkadan kapadığımı unutmuşum! İçeri girin Bay Bumble, lütfen içeri buyurun beyefendi.”

“Bu yaptığınızın saygılı ya da doğru bir davranış olduğunu düşünüyor musunuz Bayan Mann,” diye sordu Bay Bumble. “Kilise kâtibi geldiğinde onu bahçe kapısında bekletip durmak doğru mu sizce?”

Bayan Mann boynu bükük bir halde: “İnanın Bay Bumble sizi çok seven birkaç çocuğa geldiğinizi haber veriyordum.”

“Pekâlâ, pekâlâ, Bayan Mann,” dedi kilise kâtibi sakın bir sesle; “dediğiniz gibi olsun. İçeri girelim Bayan Mann, iş için geldim, söyleyecek şeylerim var.”

Bay Bumble iri yarı, ters huylu ve kibirli biriydi. Kilitli kapının önünde bekletilmekten hiç hoşlanmamıştı.

Bayan Mann, kilise kâtibini, tuğla zeminli küçük bir salona aldı; oturması için ona bir sandalye çekti; kenarları kıvrık üç köşeli şapkasını ve paltonunu önündeki masaya yerleştirdi.

Bay Bumble alnındaki teri sildi; masa üzerinde

duran şapkasına baktı ve gülümsedi. Evet gülümsedi. En nihayet kilise görevlileri de insandı ve Bay Bumble da gülümsedi.

“Şimdi söyleyeceğime lütfen alınmayın Bay Bumble,” dedi Bayan Man. “Uzun yoldan geldiniz. Öyle olmasaydı söylemezdim. Azıcık bir şey içmek istemez misiniz?”

“Tek damla bile istemem. Tek damla bile,” dedi Bay Bumble. Ancak reddederken yaptığı el hareketi bir hayli yumuşaktı.

Reddedişindeki ses tonunu ve ona eşlik eden el hareketinin yavaşlığını fark eden Bayan Mann, “Sarıyorum buna ihtiyacınız var. Sadece suyla karıştırılmış bir iki damla, biraz da şeker.”

Bay Bumble öksürdü.

“Sadece bir iki damla,” dedi Bayan Mann ikna edici bir sesle.

“İçecek neyiniz var?” diye sordu kilise kâtibi.

Bayan Mann köşedeki dolabı açarken, “Sevgili çocukların iyi olmadığı günlerde Daffy şurubuna karıştırmak için sakladığım bir şey,” dedi ve dolaptan bir şişeyle bardak çıkardı. “Sizi kandırmayacağım Bay Bumble. Bu cin.”

“Siz çocuklara Daffy mi veriyorsunuz?” diye sordu Bay Bumble. Bir yandan da içki karışımının yapılmasını gözlüyordu.

“Biliyorum pahalı bir şey,” dedi bakıcı kadın,

“ama yavrucakların gözlerimin önünde acı çekmelerine dayanamıyorum.”

“Siz çok iyi bir kadınsınız Bayan Mann. Bunu ilk fırsatta kurula bildireceğim,” diyen Bay Bumble bir dikişte bardağın yarısını içti.

“Şimdi gelelim işe,” dedi kilise kâtibi ve deri kaplı bir cep defteri çıkardı. “Yarı vaftiz edilmiş Oliver Twist adlı çocuk bugün dokuz yaşına bastı.”

“Şükürler olsun!” diyerek araya girdi Bayan Mann ve önlüğünün köşesiyle sol gözünü ovarak sulandırdı.

“Koymuş olduğumuz on pauntluk ödülü arttırmamıza rağmen,” dedi Bay Bumble, “babasının kim olduğunu, annesinin nerede yaşadığını, adını ya da hayatta olup olmadığını öğrenemedik.”

Bayan Mann kollarını şaşkınlık içinde iki yana açtı. Bir an duraladıktan sonra, “Peki nasıl oluyor da bir soyadı var?”

Kilise kâtibi büyük bir gururla göğsünü kabarttı. “O adı koyan benim!”

“Siz mi, Bay Bumble?”

“Evet, Bayan Mann. Biz soyadlarını alfabetik sırayla veriyoruz. Öncekinde sıra S harfindeydi ve Swubble adını vermiştim. Ardından T harfi geldiği için, ben de ona Twist adını verdim.”

“Siz iyi bir edebiyatçısınız,” dedi Bayan Mann.

“Pekâlâ, pekâlâ. Belki de öyleyim. Belki de öyle-

yim Bay Mann,” diyerek bu iltifatı kabullenen kilise kâtibi içkisini bitirdi ve sözlerine devam etti, “Oliver artık burada kalamayacak kadar büyüdü. Kurul onu yoksullar evine geri getirmeye karar verdi. Ben buraya onu alıp götürmeye geldim. Onu görmek istiyorum.”

Bayan Mann, “Onu size hemen getireyim,” diyerek odadan çıktı. Sonra da yüzünde ve ellerinde yıkanmamaktan kabuk tutmuş kirler, bir yıkamada olabileceği kadar çıkarılmış olan Oliver’la birlikte odaya geri döndü.

“Beyefendiyi selamla,” dedi Bayan Mann.

Oliver sandalyede oturan kilise kâtibiyle, onun masadaki üç köşeli şapkasının ortasındaki bir yere eğilerek selam verdi.

“Benimle beraber gelir misin Oliver?” dedi Bay Bumble görkemli bir sesle.

Bayan Mann’ın vahşetinden kurtulacağına sevinen Oliver tam kiminle olsa gitmeye hazır olduğunu söylemek üzereyken, kilise kâtibinin sandalyesinin arkasında duran ve öfkeli bir ifadeyle yumruğunu sallayan Bayan Mann’ı gördü. Hemen durumu kavradı.

“O da benimle gelecek mi?” diye sordu zavallı Oliver.

“Hayır, o gelemez,” dedi Bay Bumble. “Ama sıra seni görmeye gelecektir.”

Bu, çocuk için büyük bir müjde sayılmazdı. Yaşı küçük olmasına karşın gittiği için üzgün olduğunu göstermesi gerektiğini hissetti. Devamlı dayak yiyip hep aç olan bir çocuk için ağlamak çok kolaydı. O da gayet doğal bir şekilde ağlamaya başladı. Bayan Mann, Oliver'a defalarca sarıldı ve yoksullar evinde çok aç görülmemesi için eline, onun o an en çok istediği şey olan tereyağlı bir dilim ekmek verdi.

Elinde bir dilim ekmek, kafasında yetimhane şapkasıyla Bay Bumble'ın yanında bu sefil evden uzaklaşırken, orada yaşadığı yıllarla ilgili aklından güzel hiçbir anı geçmiyordu. Ama yine de, hayatta tek bildiği arkadaşlarını bu sefil evde geride bırakıp gitmek ve koskoca dünyada yalnız kalma duygusu ona acı veriyordu.

Bay Bumble büyük adımlarla yürürken, Oliver bir yandan ona yetişmeye çalışıyor, bir yandan da sık sık "yaklaştık mı?" diye soruyordu.

En nihayet yoksullar evine vardıklarında, Bay Bumble, onu önce bakıcı kadının yanında bıraktı, ama kısa süre sonra geri döndü ve Oliver'a hemen kurulun karşısına çıkması gerektiğini söyledi.

Kurulun ne olduğu hakkında en ufak bir fikri yoktu Oliver'ın ve orada gülmesi mi yoksa ağlaması mı gerektiğini bilmiyordu.

Beyaza boyalı büyük bir odaya girdiler. İçerde, bir masanın çevresinde sekiz ya da on şişman be-